

BIBLIOGRAFSKI I BIOGRAFSKI PODACI O MAJSTORIMA DALMATINSKE SLIKARSKE ŠKOLE

KRUNO PRIJATELJ

Pripremajući, nakon dovršenog predgovora za »Zorinu« ediciju o dubrovačkom slikarstvu XV i XVI st., koje predstavlja specifično poglavlje dalmatinske slikarske škole sa svojim izrazitim karakteristikama, isto takav tekst za analogni pregled o aktivnosti slikara dalmatinske škole koji su djelovali u tom istom razdoblju na terenu Dalmacije pod vlašću Venecije, naišao sam na izvjesne teškoće, jer za to razdoblje nemamo na okupu ni dokumentarni materijal (poput onoga o dubrovačkim slikarima u »Građi« J. Tadića) niti je objelodanjena veća monografska publikacija (poput one V. Đurića za Dubrovnik), u kojoj bi bili, uz stilske analize, sakupljeni svi bibliografski i biografski podaci o pojedinim majstorima. Morao sam, stoga, sakupljati čitavu obimnu građu, da bi se mogao vidjeti razvoj tog problema u nauci, a isto tako izvući iz objelodanjenog arhivskog materijala sve važnije podatke, da bi se svakom umjetniku mogao rekonstruirati »curriculum vitae«. Taj sakupljeni materijal čini mi se na svoj način — makar bio neminovno nepotpun — korisnim za svakog koji se bude bavio ovim važnim poglavljem stare hrvatske umjetnosti, pa sam se odlučio da ga ovako i publiciram. Prvi dio ovog pregleda dat će, prema tome, uz uvodni tekst i samu bibliografiju o djelima i autorima dalmatinske slikarske škole uzevši vremenski razdoblje od sredine XIV do sredine XVI st., a teritorijalno Dalmaciju koja će početkom XV st. postati mletačka pokrajina. Drugi dio će predstavljati katalog samih slikara s najvažnijim podacima o istima koji se osobito odnose na njihovo umjetničko stvaranje uz naznaku prvog ili najopširnijeg spomena dotičnog podatka u tiskanim djelima. Sam sintetički tekst, koji će izići na drugom mjestu, nastojat će dati naše poglede o čitavom ovom pitanju i pokušaj rekonstrukcije umjetničkog profila pojedinih autora na osnovu analize sačuvanih djela.

Iako ću pregled literature o dalmatinskoj slikarskoj školi započeti s djelima koja su objelodanjena sredinom prošlog stoljeća, jer tada u stvari počinje pravi interes za ove majstore, spomenuo bih na početku rukopisno djelo »Notizie storiche della città di Zara... e del suo Contado - Come pure alcune memorie della vicina città di Nona - Fatiche dedicate alla gioventù zaratina dallo scrittore l'anno 1772«. Nakon arhivskih dokumenata i biskupskih vizitacija taj rukopis prvi nabraja, naime, niz domaćih majstora toga razdoblja. U zadarskoj historiografiji to se djelo spominje kao rad »Zadarskog anonima«, za koga je Luka Jelić predpostavljao, da bi to bio registrator providorskog tajništva u Zadru Marchio Sorari. Rukopis se nalazio u vlasništvu zadarske obitelji Filippi, a nestao je u toku posljednjeg rata. U njemu se spominju slikari Dujam, Marko (Marko Nikolin?), Ivan (Ivan Tomazinov iz Padove?), Petar iz Milana (Ivan Petrov iz Milana?), Marko Menegelić, Blaž (Blaž Luke Banića?), Nikola Reggio (Nikola Brazzo?), Blaž Blažev, Dominik Vuldan, Vicior Nikolin itd. Zadarski Anonim nije, međutim, spomenuo ni jedno djelo niti je pokušao povezati zadarske slike s nekim od nabrojanih imena.

Više od sedam decenija kasnije zadarski kulturni historičar G. Ferrari-Cupilli u svom kalendaru »L'artista dalmata« g. 1855. spominje neke zadarske umjetnike. Uz slikara Nikolu koji je g. 1317. naslikao lik sv. Martina i koji vremenski ne ulazi u razdoblje koje nas zanima, on spominje zadarskog slikara Blaža (za koga ćemo kasnije utvrditi, da se zvao Blaž Luke Banića) navodeći, da je 1395. naslikao poliptih za zadarsku crkvu sv. Nikole. Ferrari-Cupilli navodi također slikara Marka Menegelića i minijaturistu Luku Konstantinova, koji su djelovali u prvoj polovici XV stoljeća.

Godinu dana kasnije Š. Ljubić u svom rječniku o istaknutim Dalmatincima spominje slikara Blaža Zadranina zamjenivši, kako danas možemo konstatirati, već spomenutog Blaža (Luke Banića) koga je već bio naveo Ferrari-Cupilli i Blaža (Jurjeva Trogirarina) od koga on pozna signiranu sliku »Bogorodice s Djetetom« iz 1447. u zadarskoj crkvi Gospe od Kaštela.

Čitav niz podataka o majstorima dalmatinske škole donosi g. 1858. Ivan Kukuljević u svome »Slovníku«. Ne znajući za njihove radove i začudo ispuštajući upravo od Ljubića navedenog Blaža, Kukuljević unosi u literaturu veliki broj slikara dalmatinskog quattrocenta, o kojima je sakupio podatke tragajući po dalmatinskim arhivima. Njemu su, tako, poznati Nikola Vladanov, Dujam i Marinko Vušković, Ivan Dujmov Mirosłavić, Antun Restinović, pa Menegelo de Canali kao i još neki manji. Njegovi su podaci fragmentarni, o pojedinom slikaru obično navodi samo po par biografskih podataka, neke slikare miješa

(tako Dujma Vuškovića i Dujma Miroslavića), ali je neoboriva činjenica, da su njegovom zaslugom, nakon četiri stoljeća zaborava, makar često netačna i nepotpuna, ušla u literaturu mnoga važna imena umjetnika iz toga vremena. Vladanovu (koga zna po rijetko upotrebljavanom latinskom nazivu Lanzilago) pozna samo udovicu Slavicu, o Vuškoviću mu je poznato da je radio za splitskog nadbiskupa i surađivao sa Restinovićem, o Restinoviću zna za njegovu značajnu oporuku i neke učenike, spominje ženidbu Miroslavića u Splitu i njegovo hodočašće iz Trogira u Rim, dok u vezi Menegela mu je poznata samo činjenica, da je slikar prodao jednu kuću. Obradu Marinka Vuškovića najavljuje pod slovom V, do koga nije došao. Njegov spomen nekih dubrovačkih slikara poput Mateja Grončića (sic, Junčića), Petra Ognjanovića, Petra Radonjića, Vukca Rajanovića i Stojka izlazi iz okvira ovog pregleda, ali je zanimljivo napomenuti, da su mu tri najvažnija slikara Dubrovnika Lovro Dobričević iz Kotora, te Nikola Božidarević i Mihajlo Hamzić bili sasvim nepoznati kao i već spomenuti Blaž Jurjev Trogiranin.

Prvi sistematski pregled umjetnosti u dalmatinskim gradovima R. Eitelbergera (I 1861., II 1884.) posvećuje prilično pažnje samo djelima staroga dubrovačkog slikarstva, dok za ostalu Dalmaciju ima vrlo malo podataka. Od svih slikarskih spomenika u Dalmaciji izvan Dubrovnika Eitelberger spominje samo slikano Raspelo u trogirskoj katedrali koje datira u XV stoljeće spominjući usput, da se nekoliko sličnih slikanih raspela nalazi i u drugim dalmatinskim gradovima. Na drugom mjestu spominje nekoliko imena zadarskih minijaturista.

Nekoliko podataka o zadarskim i šibenskim slikarima donose zadarski historičari kraja prošlog stoljeća C. F. Bianchi i A. Nani, te šibenski A. G. Fosco i V. Miagostović.

C. F. Bianchi (1877.) spominje, da je 1399. slikar Dujam naslikao veliki poliptih za zadarsku katedralu koji opisuje navodeći, da su još sačuvani neki ostaci, danas nažalost nestali. Govoreći o crkvi Sv. Šimuna spominje srebrom pokriven poliptih »Varoške Gospe« uz vrlo zanimljivo zapažanje, da su vidljive glave »dipinte in uno stile volente imitare il bizantino ma forse appartemente al XV secolo«. Bianchi pozna također Blaževu »Gospu od Kaštela« iz 1447., za Raspelo u Sv. Krševana porijeklom iz domenikanske crkve kaže »di stile greco«, te, na kraju, navodi jednu staru (»antica«) sliku u crkvi Sv. Ivana u Stanovima, koja je po svoj prilici onaj poliptih iz te crkve koji je nestao u posljednjem ratu.

A. Nani (1883) zna također za slikara Blaža spajajući podatke o dvama slikarima istoga imena koji su djelovali u Zadru.

A. G. Fosco se u više svojih radnja navraća na slikare koji su djelovali u Šibeniku. U svojoj monografiji o šibenskoj katedrali (I. 1873., II 1893.) spominje Marinka Vuškovića, te navodi da bi slika Bogorodice »Mater amabilis« u šibenskoj grobljanskoj

kapeli potjecala iz oltara obitelji Saracenis iz katedrale. U svojoj zbirci dokumenata o historiji šibenske katedrale (1891.) Fosco spominje prvi put vrlo važni arhivski podatak, da je 1448. Dujam Vušković bio uzeo obavezu, da će naslikati poliptih za obitelj Radoslavčić u šibenskoj katedrali.

V. Miagostović (1898.) objelodanjuje ugovor Šibenčanina Jerolima Simeonića i slikara Mateja Tamburina, vojnika iz Trevisa, za slikanje jednog poliptiha, te (1907.) iznosi neke podatke o Marinku Vuškoviću u turskom zarobljeništvu i (1910.) o Nikoli Vladanovu u vezi njegova rada na poliptihu šibenske domenikanske crkve g. 1443. te o Dujmu Vuškoviću u vezi njegova rada na barjaku Nove crkve g. 1452.

Ove još uvijek nesistematske i fragmentarne podatke o dalmatinskim slikarima u djelima domaćih autora, uz koje bih naveo i G. Gelcicha koji spominje (1880.) slikara Lovru iz Kotora iz 1427. god., dopunjuju podaci u četiri talijanske publikacije. R. Fulin (1886.) publicira oporuku zadarskog slikara Nikole Ciprijanova napisanu u Veneciji 1374., Cecchetti (1887.) iznosi o tom slikaru zanimljive podatke u vezi njegova školovanja kod Paola Veneziana, u poznatoj publikaciji arhivskih podataka o padovanskim slikarima V. Lazzarini i A. Moschetti (1908.) objelodanjuje dokument, da je Squarcione opunomoćio 1464. u Padovi slikara Marinka Vuškovića, da preuzme kod Jurja Čulinovića neke predmete koje mu je Čulinović bio uzeo, a L. Testi (1909.) u svom velikom djelu o počecima venecijanskog slikarstva, uz još jedan podatak o Nikoli Ciprijanovu, donosi veoma važne podatke o školovanju Blaža Lukina (Banića) g. 1384. kod Jacobella di Bonomo u Veneciji i o vezi Lovre Dobričevića i Giambona g. 1444. u istom gradu. Ti su novi podaci upotpunili dotadašnja saznanja naročito o školovanju naših umjetnika kod Paola, Jacobella i Giambona. Za nas je značajna i od Testija detaljno obrađena slika »Bogorodice s Djetetom« Nicole di Pietro, koju je krajem Trecenta ovaj istaknuti mletački slikar bio naslikao po narudžbi Zadrana Vulcie (Vučine) Belgarçonea, koja se danas nalazi u Akademiji u Veneciji kao jedno od kapitalnih djela staroga mletačkog slikarstva.

U svom izvještaju bečkoj Centralnoj komisiji (1899.) W. Neumann spominje ugljanski poliptih koji se je tada nalazio u Beču na restauriranju. Bečka Centralna komisija za zaštitu spomenika je, naime, krajem stoljeća restaurirala niz umjetnina po Dalmaciji među kojima i ovo kapitalno djelo dalmatinske škole XV stoljeća.

Nakon restauriranja u Beču poliptih iz ugljanske franjevačke crkve nije se više vratio u skromnu samostansku crkvu tog otoka, već je smješten u sakristiju zadarske crkve Sv. Franje. Tim povodom je o ovom preradikalno restauriranom remek-djelu izišao članak anonimnog autora u zadarskoj štampi (1902.) u kome se

opisuje poliptih, a ujedno i atribuirira nepoznatom slikaru firentinske škole koji bi, poput Orcagne, slijedio giottovsku evoluciju i koji ne bi bio autor polja sa svecima Krševanom, Stjepanom i Ivanom, koja bi pripadala drugoj ruci. Tri godine kasnije (1905.) V. Brunelli pripisuje sliku Vivariniju, dok G. Sabalich (1906.) istu pridaje firentinskom slikaru Lippu Memmiju. Dok su ove atribucije dvojice zadarskih historičara bez ikakva osnova, obojica su autora zaslužna za iznošenje mnogih podataka o zadarskim slikarima. Sabalich se bavi našom problematikom usput najprije u svom vodiču Zadra (1897.), a zatim u svojim publikacijama o zadarskim slikama i minijaturama (1906, 1908, 1912.). Premda je Sabalichov interes bio više usmjeren slikama renesansnih i baroknih autora, on u navedenim djelima spominje ili čak reproducira slikana raspela iz zadarskih crkava Sv. Marije i Sv. Krševana, ugljanski i Jordanićev poliptih, a zna i za oporuku Blaža Jurjeva iz 1448., koju je ekscerptirao u zadarskom arhivu. Brunelli, s druge strane, u jednom novinskom članku povodom spomenute Testijeve knjige (1909.) nabraja nekoliko zadarskih slikara i iznosi podatak, da se slikar Menegelo de Canali bio 1399. (sic, 1400.) obavezao sukнару Nikoli Mihovilovu, da će naslikati poliptih za zadarsku crkvu Sv. Krševana prema onome iz crkve Sv. Stošije.

Prvo stručno mišljenje jednog istaknutog evropskog historičara umjetnosti o jednom djelu dalmatinske škole javlja se 1907. Bečki historičar umjetnosti M. Dvoržak opisujući samostan u Tkonu na Pašmanu napominje, da ga je raspelo u crkvi toga samostana podsjetilo na djela Lorenza Veneziana. Dok je ova asocijacija, iako možda preširoka, u suštini ispravna, bez osnove je kasnija konstatacija drugog bečkog historičara umjetnosti H. Folnesicsa (1914.), koji kasnije slikano raspelo iz trogirске katedrale veže uz neke radove starih dalmatinskih drvorezbara i sasma neispravno datira u XIV stoljeće.

G. 1912. i 1913. izlaze u istom bečkom »Jahrbuch« Centralne komisije, u kome su objelodanjena i spomenuta mišljenja Dvoržaka i Folnesicsa i koji posvećuje sve veću pažnju spomenicima Dalmacije, arhivska radnja V. Moléa i historijsko-umjetnička i arhivska studija D. Freya u vezi šibenske katedrale i šibenskog umjetničkog zbivanja u quattrocentu uopće. I jednom i drugom autoru slikari su sporedniji, ali ipak i jedan i drugi donose po nekoliko dokumenata o šibenskim slikarima toga vremena.

Molé publicira dokument o Nikoli Vladanovu iz 1443., koji je u ekscerptu bio iznio već Miagostović, pa važni dokument sa ugovorom Dujma Vuškovića sa šibenskim franjevcima za poliptih sv. Martina (koji krivo datira u 1444. umjesto 1448.), zatim ugovore o staklenim prozorima Franje Jurjeva Dubrovčana za šibensku Malu braću i podatke o slikaru Mateju Tamburinu. Frey, sa svoje strane, objelodanjuje ugovor za drugi šibenski poliptih Dujma Vuškovića iz 1448., te, donoseći mnoge podatke o Jurju

Čulinoviću, čija ličnost izlazi izvan okvira ove radnje, publicira i dokumenat koji se odnosi na svađu Čulinovića sa Marinkom Vuškovićem iz g. 1467.

Isti »Jahrbuch« donosi 1917. i studiju K. Kovača o starom dubrovačkom slikarstvu s brojnim arhivskim dokumentima, koja iznosi i podatke o kotorskim slikarima koji su djelovali u Dubrovniku Lovri Marinovu, te Jurju i Pavlu Basilju.

Dok pojedini lokalni vodiči još uvijek ne znaju za domaće dalmatinske slikare i atribuiraju, na primjer, oba korčulanska poliptiha muranskoj školi XIV stoljeća (sic) (Trojanis 1911., Bodulić 1922.), dva talijanska ugledna historičara umjetnosti uzimaju usput u obzir i neka djela dalmatinskih slikara. De Nicola, koji je po zadatku talijanske vlade pravio popis umjetnina po Dalmaciji krajem Prvoga svjetskoga rata, spominje za dvije trogirске slike (Blaža Jurjeva), da ga podsjećaju na poliptih nepoznatog autora inventiran pod br. 13 u Akademiji u Veneciji, dok G. Fiocco, u svojoj maknadnoj recenziji spomenute knjige L. Testija, iznosi zapažanje, da bi, s obzirom na sličnost sa Jacobellom di Bonomo i na činjenicu što je dalmatinski slikar Blaž Lukin bio učenik toga venecijanskog slikara, ugljansko-zadarski poliptih mogao biti djelo toga autora. Iako je ta konstatacija, kako danas znamo, netačna, značajno je, da je istaknuti historičar umjetnosti Venecije pokušao atribuirati to djelo jednom našem umjetniku.

U svojoj kapitalnoj arhivskoj radnji o Jurju Čulinoviću P. Kolendić (1920.) donosi i niz podataka o ostalim šibenskim slikarima, da bi zaokružio općenitu sliku o šibenskoj likovnoj situaciji u Čulinovićevo doba osobito na polju slikarskog stvaranja. U tu široko shvaćenu panoramu on obuhvaća Nikolu Vladanovu, Dujma Vuškovića, Antuna Restinovića, Lovru Mihetića (koji tu po prvi put ulazi u literaturu) te kasnije slikare Mateja Tamburina i Nikolu Braccía. Pozivajući se na spomenute radove Fosca Miagostovića, Freya i Moléa, on tu donosi prvi put u cjelini dva već citirana ugovora Dujma Vuškovića iz 1448. za poliptihe u šibenskim crkvama, te dopunja novim podacima biografiju Marinka Vuškovića, osobito u vezi njegovih odnosa sa Jurjem Čulinovićem.

Kolikogod često nekritično i prožeto iredentističkim duhom A. Dudan (1922.) posvećuje u svojoj knjizi o umjetnosti Dalmacije prilično mnogo mjesta starom dalmatinskom slikarstvu. On pozna više manje sve nabrojene autore poput Vladanova, Mihetića, Vuškovićevih, Lovre Marinova i drugih, ali mijenja često proizvoljno njihova prezimena, tako Restinovića u »Resti«, a Miroslavića u »Miroseo«. Od slika samih pozna u Zadru Blaževu Madonu, te poliptihe u Sv. Šimuna, Sv. Franje i Sv. Marije (Jordanić), pa tkonsko Raspelo i oba poliptiha u Korčuli. Ove slike datira uglavnom u XIV i početak XV st. Ističući kako bi datirani Jordanićev poliptih iz 1493. po stilu trebao biti mnogo raniji, navodi,

da su i ostale slike sigurno kasnije nego li bi se moglo zaključiti po njihovim osnovnim stilskim crtama. Zanimljivo je, da on te nabrojene radove smatra djelima dalmatinskih slikara, a ne importom, premda mu nije jasna slika o njihovim likovnim kvalitetama, o njihovim stilskim crtama ni o njihovoj zajedničkoj pripadnosti jednoj te istoj školi.

Osnovnu i bitnu prekretnicu u proučavanju čitavog toga problema čini Lj. Karaman svojim radovima iz 1927., 1932. i 1933. U tim je radovima Karaman iznio, da su u XV stoljeću i mletački dalmatinski gradovi i grad Dubrovnik imali cvatne škole domaćih slikara, koje su, kako pokazuju arhivski nalazi i djela sama, uglavnom dostajale za potrebe dalmatinskih crkava. Ovi su slikari imali i neke lokalne specifične crte iako su se u biti inspirirali na djela mletačkih majstora. U tom okviru Karaman dijeli dvije grupe slikara, od kojih jednu naziva »školom dalmatinskih primitivaca sjeverne i srednje Dalmacije«, a koja je u toku svoje aktivnosti krajem XIV i u toku XV st., uglavnom slijedila mletačke uzore kasnog trecenta, dok je druga, aktivnija u drugoj polovini XV i početkom XVI st., ranije nazivana »školom Nikole Dubrovčanina«, bila pod uplivom kasnijih mletačkih slikara iz porodica Vivarini i Crivelli. Kako smo ovdje ograničili naša istraživanja na prvu skupinu, iznijet ćemo detaljnije Karamanove misli u vezi s njom. Karaman donosi katalog od 22, po njemu sigurna, te 4 nesigurna rada te škole, koji — iako su danas iz toga kataloga neka djela izuzeta i pripisana stranim autorima, a druga domaćih otkrivena — predstavlja prvu značajnu katalošku okosnicu za opus slikara dalmatinske škole. Dominantni su na tim slikama, po Karamanu, uplivi Paola i Lorenza Veneziana, Caterina, Donata, Stefana ili Jacobella di Bonomo, a postepeno se može na njima osjećati emancipacija od bizantinskih shema gledanih kroz mletačku prizmu. U najstarija djela Karaman ubraja sliku iz Sv. Andrije na Čiovu i poliptih u rapskoj katedrali, spominjući upliv Paola Veneziana na te slike. U pojedinim djelima Karaman analizira raznolike mletačke utjecajne komponente, a najkasnijim radovima škole smatra poliptihe iz splitskog Sustjepana i trogirске Gospe kraj mora, u kojima naslućuje odjeke stila Vivarinijevih.

Kao cjelinu Karaman datira sve te radove od kraja XIV do pod kraj XV st. ističući kako ta djela i odražavaju, u odnosu na svoje uzore, izrazitu notu provincijske retardacije. Iako su uplivi Venecije više nego li očitii, analogije nisu takve, da bi se ove slike mogle smatrati radovima tih istih Venecijanaca. Za neke slike on zapaža međusobne zajedničke crte kao za trogirске poliptihe u katedrali, Sv. Jakovu i Sv. Domeniku, te u katedrali i crkvi Svih Svetih u Korčuli i u Sv. Barbari u Šibeniku, zaključujući, da ih treba smatrati djelom jedne radionice. Izvjesne nespretnosti u crtežu, nečistoće u boji, pojava crvenog fonda, te stilska zakašnjenja, kao i arhivski podaci, govore mu za očito

domaće porijeklo ovih radova. On pozna arhivske podatke, koje smo predhodno iznijeli o Nikoli Vladanovu, Lovru Mihetiću, Dujmu i Marinu Vuškoviću ili Lovri Marinovu. Iznoseći dio teksta iz dokumenta za Vuškovićev poliptih iz 1448. za šibensku katedralu, spominje kako mu je bio sličan šibenski poliptih, koji će kasnije biti atribuiran Nikoli Vladanovu. Karaman, na kraju, spominje i poznate podatke o školovanju nekih dalmatinskih majstora u Veneciji.

Iako su kasnije u toku ova posljednja tri decenija otkriveni još brojni arhivski podaci i nova djela, premda su neke od slika kasnije sa sigurnošću povezane uz svoje prave autore, a mnoge domaće ličnosti postale jasne i definirane, ovi Karamanovi podaci i oštromna zapažanja imaju velikim dijelom i danas svoju aktuelnost, te predstavljaju u stvari temelj svim kasnijim proučavanjima dalmatinske slikarske škole i od strane Karamana samog, koji će nastaviti svoja istraživanja o ovim problemima, i od strane čitavog niza drugih autora.

Uporedo s ovim Karamanovim radovima, koje će on sam dopunjavati, npr. u svojoj studiji o spomenicima Korčule (1939.) ili u nekim popularnim i novinskim člancima, izići će i druga djela koja će upotpuniti sliku o ovim majstorima.

O pojedinim slikarima Šibenika iznositi će razne podatke K. Stošić (1933., 1936.), koji će o njima skupiti i obimnu građu u svojim rukopisima koje nije uspio za života objelodaniti. Neke podatke o slikarima Trogira objelodanio je A. Belas (1938.). U studijama P. Butorca (1918., 1928.) i N. Lukovića (1933., 1934.) govori se o kotorskim slikama domaće škole, dok će o slikarima koji su djelovali u tome gradu iznijeti nove arhivske podatke I. Stjepčević (1938.).

Posebno treba upozoriti na pisanje G. Berse, C. Cecchellija i G. Prage u vezi slika u Zadru, kao i na studiju D. Westphal o slikarskim djelima od XIV do XVIII st. u Dalmaciji, u kojoj će se ona osvrnuti i na slike domaćih autora, koji će, kako možemo vidjeti po djelu R. Van Marlea (1926.) iako još uvijek samo fragmentarno, prodirati i u svjetsku naučnu literaturu!

G. Bersa (1926.) u svom opširnom vodiču Zadra pripisuje, slijedeći Fiocca, ugljanski poliptih Blažu Lukinu, poliptih »Varoške Gospe« iz sv. Šimuna daje mletačkom majstoru XV st., a nabroja usput i ostale poznate slike ovog vremena u Zadru.

G. Praga, koji će niz godina sakupljati bogatu arhivsku građu o zadarskim umjetnicima (pa i slikarima), koju neće uspjeti za života publicirati, iznosi neke podatke u svojoj sintezi o Zadru u doba renesanse (1932.) i u svom vodiču Zadra (1938.). Ugljanski poliptih on atribuirao »zadarskoj školi Blaži Lukina« iz 1450, miješajući očito dva slikara Blaža koji su djelovali u Zadru, ali uočavajući dalmatinsko porijeklo umjetnine.

C. Cecchelli u svom katalogu pokretnih umjetničkih spomenika grada Zadra (1932.) iznosi svoje mišljenje za skoro sve slike u gradu. Ugljanski poliptih i on smatra djelom Blaža Lukina, jer je taj slikar bio đak Jacobella di Bonomo, a poliptih mu ima analogija sa Jacobellovim poliptihom iz S. Arcangelo di Romagna. Na poliptihu u crkvi sv. Šimuna smatra da je lik sv. Mateja rad mletačke škole XIV—XV st., dok je Bogorodica preslikana u XV st., »Bogorodica na prijestolju« u sv. Marije mu je djelo osrednjeg slikara XIV vijeka, a raspelo u crkvi sv. Krševana smatra lokalnim produktom poput onoga u sv. Marije u Zadru (na kome nazrijeva i toskanske uplive) i onoga u dubrovačkih domeničana. Cecchelli, naravno, pozna Blaževu Madonu iz 1447. i Jordanićev poliptih iz 1493. dok su mu poliptih iz sv. Ivana u Stanovima i neki manji radovi nepoznati.

U svojoj obimnoj studiji o slikama u Dalmaciji od Trecenta do Settecenta, D. Westphal (1937.) govori i o nekim slikama dalmatinske škole. Ugljanski poliptih, na kome uočava utjecaje Jacobella di Bonomo i Gentila di Fabriano, te još nekih slikara iz Maraka i Venecije, smatra dalmatinskim radom prvih decenija XV st. bez veze sa Vivarinima kojima se je katkad atribuirao. Korčulanske poliptihe pripisuje anonimnoj domaćoj radionici sredine ili druge polovice XV st., a onaj iz trogirске katedrale (za koji danas znamo da je djelo istoga slikara) datira u kraj stoljeća. Iako joj pojmovi o dalmatinskoj školi nisu jasni, značajno je da je sva četiri najljepša dalmatinska poliptiha atribuirala ruci domaćeg majstora.

Iste godine C. Fisković u svojoj monografiji o korčulanskoj katedrali prihvaća Karamanovo mišljenje, da poliptih iz te crkve spada u skupinu slika »jedne domaće radionice dalmatinskih primitivaca iz XV st.« dodavajući ovoj grupi i sliku »Bogorodice s Djetetom« u splitskoj galeriji.

U dijelom naučnoj, a dijelom propagandnoj publikaciji Talijanske akademije, objelodanjenoj u toku posljednjeg rata (1942.) pod naslovom »Italia e Croazia« napisali su S. Bettini i G. Fiocco pregled umjetničkih zbivanja pod naslovom »Arte Italiana — arte Croata«. U toj je studiji posvećena pažnja i slikarstvu. Autori ovog rada daju puno priznanje L.J. Karamanu, da je najviše zaslužan za proučavanje starog slikarstva u dalmatinskim gradovima, a posebno kompleksa domaće škole. Kao njene radove autori spominju ugljanski poliptih (koji je Fiocco, kako smo naveli već ranije, povezivao sa Blažom Lukinom), pa trogirске i korčulanske poliptihe, u kojima uočavaju naglašenije provincijske crte »più chiaramente nostrane« i vidi odjeke Giambona i Jacobella del Fiore. Reproducirajući sliku Bogorodice iz relikvijara kotorske katedrale autori zaključuju, da su ova nabrojena djela produkt »di una scuola dalmata vera e propria, quale seguace della pittura lagunare maggiore«.

U svom opširnom pregledu povijesti Zadra za vrijeme mletačke vladavine A. de Benvenuti, ne ulazeći u stilske probleme, nabraja umjetnike koji su djelovali u Zadru naročito prema spomenutom rukopisu zadarskom anonima iz 1772, a i po drugim izvorima. Govoreći, s druge strane o samim slikama u Zadru priklanja se i on za ugljanski poliptih autorstvu Blaža Lukina, a spominje i Blaževu sliku iz 1447. i Jordanićev poliptih iz 1493. Glavna je zasluga Benvenutija za našu temu, što je prvi reproducirao vrlo zanimljivi poliptih iz crkve sv. Ivana u Stanovima, koji je nestao u toku rata. Taj je poliptih bio restauriran 1942. u Zadru od restauratora I. Dal Mas zajedno sa Blaževom »Gospom od Klastela«.

God. 1942. objelodanjeno je djelo C. Fiskovića o drvenoj gotičkoj plastici u Trogiru, u kome su mimogred objelodanjeni i neki arhivski podaci o domaćim slikarima, koji će imati dalekosežnu važnost. Fisković tu po prvi put iznosi dokumente o djelovanju slikara Blaža Jurjeva u Korčuli i Trogiru, te navodi podatke o njegovom slikanju poliptiha za crkvu Svih Svetih u Blatu 1431., za crkvu sv. Ivana Krstitelja u Trogiru 1435. i za trogirsku crkvu sv. Marije 1437. On tu još ne povezuje uz Blaža nijedno konkretno djelo, već ga iznosi kao dokaz o postojanju hrvatskih slikara u Trogiru XV st. kao što su još Dujam, koji se javlja u Trogiru 1455. (a koji će se kasnije identificirati sa Dujmom Vuškovićem), te Ivan Dujmov Miroslović, koji će 1450. u Trogiru diktirati svoju oporuku.

Po svoj prilici upoznavši te arhivske podatke Lj. Karaman u jednom popularnom članku iste godine je napisao i značajni pasus govoreći o zadarskoj Blaževoj slici: »Njegova (tj. Blaževa) je vjerojatna radnja lijepi poliptih sa Gospom i svecima u kapeli sv. Jere u trogirskoj katedrali (oko god. 1439)«.

Neposredno nakon rata javlja se, nakon Dvoržaka, Fiocca i Van Marlea, još jedno veliko ime svjetske umjetničke historiografije, koje indirektno dodiruje neka djela dalmatinske slikarske škole. R. Longhi u svom kapitalnom »Viaticu« (1946) govoreći o Zaninu di Pietro, mletačkom slikaru kraja XIV st., ističe da »alla sua cerchia appartengono due polittici a Curzola«, misleći očito na dva poliptiha iz katedrale i iz Svih Svetih, za koje će se kasnije utvrditi da su djela Blaža Jurjeva. Tu će misao nastaviti — ne poznavajući našu literaturu — Longhijev učenik F. Zeri (1962.), pišući, da je anonimni autor korčulanskih poliptiha »nel quale i modi di Zanino vengono trascritti con una caratterizzazione grafica quasi cifrata« također i autor poliptiha u trogirskoj katedrali i u trogirskih domenikanaca, te trogirske »Gospe u ružičnjaku«. Uz ovu »filiiazione dalmata« (kako je Zeri naziva) Zerinova djela, nabrajaju se tu još neke druge provincijske derivacije umjetnosti ovog slikara.

Velika aktivnost na polju proučavanja umjetnosti u Dalmaciji u toku posljednjih dvaju decenija dala je vrlo krupne rezultate

i u istraživanjima problematike dalmatinske slikarske škole i to bilo sa arhivsko-dokumentarnog aspekta, bilo sa stanovišta stilsko-kritičke analize, rekonstrukcije pojedinih ličnosti i definiranja bitnih karakteristika pojedinih autora i škole kao takve.

U okviru arhivskih istraživanja dao je za našu temu najviše novih podataka C. Fisković. Nakon svojih spomenutih otkrića iz 1942. on je nastavio u mizu radnja publicirati arhivski materijal, kojim je dokazao veliku ulogu domaćih majstora u razvoju umjetnosti Dalmacije. G. 1950. Fisković je objelodanio niz važnih dokumenata, od kojih se ističe onaj iz 1942. po kome se vidi, da su freske na svodu Boninove kapele u splitskoj katedrali slikali Dujam Vušković i Ivan Pavlov. Istom je prigodom on objelodanio i dokumenat o Dujmovu uzimanju za đaka 1453. Stjepana Dragića Medoševića iz Grahova, pa nove podatke o Antunu Restinoviću, Ivanu Mirosloviću i Blažu Jurjevu, a unio je u literaturu i slikara Staša Babića. U drugoj studiji iste godine dao je sintetični pregled umjetničkih zbiljanja u Splitu u Marulićevo doba unoseći tom prigodom i podatak o radovima Blaža Jurjeva 1412. u Splitu u crkvi sv. Franje. Veliki broj novih podataka donio je Fisković i u svojim radovima o zadarskim srednjovjekovnim majstorima (1957., 1959., 1964.). Ti se podaci odnose na niz zadarskih slikara, a posebno su zanimljivi za Menegela de Canali i sina mu Marka Menegelića, za djelovanje u Zadru Blaža Jurjeva, Dujma Vuškovića i Ivana Petra iz Milana, te za aktivnost nekih manjih zadarskih slikara, minijaturista i »akupiktora«. Svoje već od 1942. sustavno objavljujivane spomenute arhivske podatke o Blažu Jurjevu dopunio je novima u svojim radovima o Blaževu raspelu u Stonu (1961.), o njegovu raspelu u Splitu (1962.) i o njegovu poliptihu u trogirskoj katedrali (1962.). Ti su podaci u mnogome upotpunili Blaževu biografiju.

Upravo radi Blaža Jurjeva ulazi u ovaj okvir i obilna arhivska grada J. Tadića iz 1952. posvećena dubnovačkim slikarima, jer je on tu iznio i niz dokumenata o Blaževu boravku i djelovanju u Dubrovniku u trećem deceniju XV stoljeća. Sa Blažom je povezan i Foretićev članak iz 1962. u kome se donosi dokument koji potvrđuje Blaževu autorstvo poliptiha u crkvi Svih Svetih u Korčuli.

K. Prijatelj je u svom prilogu o šibenskom slikarstvu XV stoljeća (1954) iznio nekoliko značajnih dokumenata o šibenskom slikaru Nikoli Vladanovu uz niz podataka o drugim šibenskim slikarima, koje je pronašao u rukopisima K. Stošića. G. 1961. on je iznio i obradio, prema neobjavljenim dragocjenim arhivskim ispisima G. Prage koji se čuvaju u venecijanskoj Marciani, niz vrlo značajnih podataka o zadarskim slikarima Nikoli Ciprijanovu de Blondis, Blažu Luke Banića, Ivanu Tomazinovu iz Padove, Stjepanu Martinovu Lazanji, Menegelu de Canali, Petru Jordaniću. Nikoli Brazu i drugima. O tim je dokumentima 1963. pisao i I. Pe-

tricioli. Par podataka o zadarskim slikarima iznijeli su u novije vrijeme i V. Cvitanović (1954.) i A. R. Filipi (1959.).

O kotorskim slikarima iznio je također novu arhivsku građu J. Tadić u svom spomenutom djelu s dokumentima o starim dubrovačkim slikarima (1952.), pa C. Fisković u svojoj studiji o umjetničkim spomenicima grada Kotora (1953.), te V. Đurić u svojoj monografiji o dubrovačkoj slikarskoj školi (1963.).

Mnogi su se naši historičari umjetnosti u toku tog istog razdoblja bavili, kako smo rekli, i kompleksnom stilskom problematikom pojedinih slika, pojedinih autora i škole kao cjeline. Mislim, da će biti najpreglednije ako radove ovih majstora grupiramo po tematici, koja se uglavnom kreće oko triju najvažnijih ličnosti škole u quattrocentu: Nikoli Vladanovu, Blažu Jurjevu i Dujmu Vuškoviću, oko pojedinih zadarskih, splitskih i kotorskih umjetnika i umjetnika toga vremena, te oko sintetiziranja i vrednovanja cjelokupne problematike škole kao takve.

Nikoli Vladanovu su se, shvaćajući široko njegovo djelo kao opus glavnog šibenskog slikara quattrocenta, ranije atribuirala oba sačuvana šibenska poliptiha iz XV stoljeća u rukopisima K. Stošića, što je bio, pozivajući se na toga zaslužnog šibenskog lokalnog historičara, iznio i Lj. Karaman (1952). U spomenutom radu o šibenskim slikarima XV st. (1954.) K. Prijatelj je dokazao, na temelju analize arhivskih dokumenata, da je djelo Nikole Vladanova samo poliptih koji potječe iz crkve Sv. Grgura, te da nam je on jedina okosnica za rekonstrukciju Vladanovljevog umjetničkog profila.

Blaž Jurjev Trogirinanin je bio kroz čitavo ovo vrijeme središnje pitanje svih istraživača dalmatinske škole. Lj. Karaman je g. 1950., ponavljajući svoju ranije iznesenu misao, napisao u jednom popularnom članku, da je poliptih u kapeli sv. Jerolima u trogirskoj katedrali po svoj prilici Blažovo djelo. K. Prijatelj je 1951. pokupio sve do tada poznate i neke nepoznate podatke o Blažu, dao prvi pokušaj biografije slikara koga je nazvao »slikarom-putnikom« i postavio hipotezu, da bi poput spomenutog trogirskog poliptiha i ostala djela u Korčuli, Šibeniku i Trogiru, povezana zajedničkim stilskim crtama, mogla biti radovi samog Blaža ili njegovih učenika. Nadovezujući na spomen zadarske »Gospo od Kaštela« Karaman je 1952. ponovno napisao, da bi nekoliko slika u Trogiru i Korčuli moglo radi srodnosti izradbe i detalja potjecati iz iste radionice. U nekoliko radova iz 1954.—1956. proširio je i razradio K. Prijatelj svoje poglede na pitanje slikara Blaža i njegove »botteghe« i analizirao njegov stil uz pokušaj kataloga i uz analizu nekih kontradikcija između zadarske signirane i ostalih slika zaključujući, da bismo, usvajajući ovako impostiranu hipotezu o Blažu, imali u tome majstoru jednu od najznačajnijih ličnosti dalmatinske slikarske škole. Sa takvom se impostacijom problema saglasio 1955. Lj. Karaman, dok je iste godine G. Praga u jednoj

recenziji dao zanimljivi prilog rješavanju spomenute kontradikcije u Blaževu djelu. G. 1956. suprotstavio se je iznesenim hipotezama V. Đurić iznoseći tvrdnju, da bi Blaževa djela bila samo signirana zadarska Madona iz 1447. i jedna slika Bogorodice s Djetetom u Korčuli, dok bi ostale spominjane slike bile djelo jednog drugog još uvijek nepoznatog autora. Prijatelj i Đurićev stav je iznio uporedo 1956. i 1959. C. Fisković dodavajući katalogu slikara vrlo kvalitetno i tada restaurirano stonsko raspelo. Karaman je 1959. donekle izmijenio svoj raniji stav sa hipotezom o dvojici slikara imenom Blaž: Blažu »de Jadra«, autoru signirane zadarske slike, i Blažu Jurjevu Trogiranimu, autoru ostale skupine slika. V. Đuriću je K. Prijatelj opširno odgovorio 1960. potkrepljujući novim argumentima svoju raniju hipotezu o Blažu kao autoru cjelokupnog opusa. Iste godine, u članku u kome je obradila vrlo značajnu matrikulu bratovštine Sv. Duha u Trogiru i ispravno je atribuirala Blažu, B. Pecarski se uglavnom suglasila s Đurićem, a istovremeno je K. Cicarelli publicirala zanimljivu Blaževu sliku Bogorodice iz Kaštel Štafilića. Krajem 1961. je nalaz Blaževog potpisa na poliptihu iz Sv. Jakova na Čiovu prilikom restauriranja u Restauratorskom zavodu JAZU u Zagrebu, pronađenog od L. Čermak i pročitano od J. Stipišića, definitivno rješio pitanje Blaževu umjetničke ličnosti. Povodom tog otkrića pisali su G. Gamulin, C. Fisković i K. Prijatelj. G. Gamulin je u svom članku dao profil Blaževu slikarske ličnosti, dok je C. Fisković u svom članku o splitskoj slikarskoj školi iz trinaestog stoljeća donio potpuni tekst Blaževu signature, a osvrnuo se je i na splitsko slikarstvo XV i XVI st. spominjući uz Blaža Jurjeva i Dujma Vuškovića također i dotad nepoznatog splitskog slikara Petra Ferenčića. Kroz 1961 — 1962. Fisković je objelodanio Blaževa raspela u Stonu i Splitu i iznio nove argumente za njegovo autorstvo poliptiha u kapeli sv. Jere u trogirskoj katedrali. U svojoj knjizi o dubrovačkoj slikarskoj školi iz 1963. V. Đurić je djelomično korigirao svoje ranije mišljenje u vezi s Blažem, a djelomično ostao na ranijim pozicijama. Dok sam u člancima iz 1961. i 1962. također informirao o nalazu potpisa iznoseći kako je potvrdio moje ranije pretpostavke, monografijom iz 1965. dao sam opširnu analizu cjelokupne Blaževu ličnosti, sliku njegova vremena, razvoj kritičke misli o njemu, te detaljni opis njegova djela zaokružujući ovaj veliki lik stare hrvatske umjetnosti.

Ličnost Dujma Vuškovića je mnogo osvjetljena otkrićem fresaka na svodu Boninova oltara u splitskoj katedrali. C. Fisković je 1958. opisao taj nalaz, a D. Domančić je 1959. objelodanio freske i stilski ih analizirao, te je postavio hipotezu, da bi Dujam Vušković bio autor ugljanskog poliptiha u zadarskih franjevacu. U svojoj knjizi o dalmatinskim freskama 1965. C. Fisković je objelodanio u boji najljepše detalje tih fresaka, a iste je godine G. Gamulin

u jednom članku prihvatio Domančićevu atribuciju ugljanskog poliptiha splitskom slikaru.

Uz studije o ovim trima ličnostima povećavan je katalog još nepoznatih slika dalmatinske škole, dok su druge u Zadru, Splitu i Kotoru dobile nova tumačenja.

Zadarski katalog povećao je najprije 1944. A. de Benvenuti publiciranjem poliptiha u crkvi Sv. Ivana u Stanovima, pa 1954. K. Prijatelj objelodanivanjem slike Bogorodice s Djetetom koja je iz obitelji Feličinović prešla u zadarsku franjevačku zbirku, te 1954. I. Petricioli publiciranjem skupine slika, od kojih pripadaju domaćim majstorima slike Bogorodice i sv. Ivana Krstitelja iz jednog poliptiha o franjevačkom samostanu u Kraju na Pašmanu (čijem je autoru tom prigodom isti Petricioli pripisao tkonsko raspelo i poliptih u zadarskoj crkvi sv. Šimuna, a K. Prijatelj kasnije izgubljeni poliptih iz šibenskog domenikanskog samostana), pa sliku Bogorodice s Djetetom iz sela Rave u splitskom privatnom vlasništvu, te Bogorodice s Djetetom iz Tkona. Ovu će sliku kasnije C. Fisković atribuirati zadarskom slikaru Petru Jordaniću, kome će 1959. pripisati i jednu Bogorodicu u privatnom vlasništvu u Beču, 1960. posvetiti posebnu studiju, a nedavno s njim povezati zagubljeni poliptih iz crkve sv. Ivana u Stanovima u Zadru.

God. 1965 — 1966. I. Petricioli objelodanjuje svoju opširnu studiju o Majstoru tkonskog raspela. On tu definira ličnost slikara spomenutih djela u Tkonu, Kraju i crkvi sv. Šimuna u Zadru, te izgubljenog šibenskog poliptiha, kome dodaje i sliku sv. Ivana iz manastira Krka. Tog majstora on povezuje s anonimnim slikarom mletačke škole »Maestro di S. Elsinò«, te postavlja hipotezu, da se radi o jednom od slikara kraja XIV ili početkom XV st., koje navode zadarski arhivski dokumenti. Većina je ovih slika bilo izloženo 1967. u Zagrebu na izložbi »Paolo Veneziano i njegov krug«. U katalogu te izložbe V. Zlamalik je postavio mogućnost da bi autor tih slika mogao biti Menegelo Ivanov de Canali i povezuje s njim također i vezani zadarski antependij iz samostana sv. Marije.

K. Prijatelj je također povećao katalog splitskih slika dalmatinske škole publicirajući 1951. nekoliko umjetnina od kojih se ističu slike sv. Nikole i sv. Agneze u splitskom samostanu sv. Klare, a god. 1956. objelodanjujući dvije Madone iz splitske Galerije.

U vezi sa slikarstvom u Splitu treba spomenuti i konstataciju S. Radojčića (1950), da je Hvalov zbornik pisan za vojvodu Hrvoja Vukčića koji se nalazi u Sveučilišnoj knjižnici u Bologni rad »primorskog, verovatno splitskog majstora« te, posebna studija o tom istom rukopisu V. Đurića (1957), koji detaljno analizira njegove minijature i pripisuje ih dvojici iluminatora koji su pripadali dalmatinskom slikarstvu prve decenije XV st. Na temelju komparativne analize Đurić smatra, da je prvi od te dvojice minijatora isti umjetnik koji je izradio najveći dio figuralnih minijatura u misa-

lu vojvode Hrvoja Vukčića, koji je nastao oko 1403 — 1408, a nalazi se u Topkapi - saraju u Istanbulu.

Spomenut ćemo, na kraju, da su o pojedinim slikama dalmatinske škole u Kotoru pisali u već spomenutim djelima C. Fisković (1953.) i V. Đurić (1963.), kao i N. Luković u svom vodiču o Boki Kotorskoj (1951.) i u svojoj radnji o slikama kotorske katedrale (1966.), te K. Prijatelj u svom radu o nekim umjetninama riznice kotorske stolne crkve (1966.), kao i da je Fisković nedavno pisao o slikarima XV st. u Hvaru i Visu (1968).

Ispitivanja slika dalmatinskih slikara ovog razdoblja još su u toku, a niz djela nedavno je nedavno je restaurirano.

Spomenut ćemo, na kraju, i autore koji su u posljednje vrijeme pokušali dati sintetične poglede na cjelokupnu ovu problematiku.

Dok je Lj. Karaman u svojim spomenutim radovima iz 1932. i 1933. dijelio radove dalmatinskih slikara XV i XVI st. na »školu dalmatinskih primitivnih majstora« u dalmatinskom primorju podvrnutom mletačkom gospodstvu i na »školu Nikole Dubrovčanina« u Dubrovačkoj republici, u svom »Pregledu« iz god. 1952. on izričito govori o jednoj školi domaćih slikara za koju predlaže naziv »dalmatinski primitivci«. On tu ističe, da ta škola ima dva »sloja«: stariji koji predstavlja seriju slika čiji se autori povode za mletačkim slikarima kasnog trecenta i početka quattrocenta, a javljaju se na čitavom Primorju od Raba do Kotora u toku XV st., te mlađi koji obuhvaća radove na dubrovačkom teritoriju, prima utjecaje mletačkih majstora iz obitelji Vivarini i Crivelli, te traje sve do pred sredinu XVI st. U svojoj razradi on ponešto dopunja svoju raniju obradu te teme u skladu s novim nalazima u tom međuvremenu.

U svojim citiranim člancima iz 1955. i 1957. K. Prijatelj predlaže za ovo razdoblje dalmatinskog slikarstva termin »dalmatinska slikarska škola«. On opravdava taj naziv pojavom velikog broja domaćih slikara sa svojim radionicama i svojim učenicima, prenošenjem zanata iz generacije u generaciju, uskom međusobnom povezanosti slikara koji su živjeli u raznim gradovima Dalmacije, srodnim uplivnim komponentama, a posebno nizom stilskih, tipoloških i ikonografskih crta. U tom okviru slikarstvo Dubrovnika ima, kao što je isti autor detaljnije analizirao u svojoj radnji iz 1966. i knjizi iz 1968., zasebno i odvojeno mjesto u tom široko shvaćenom okviru, koje se ogleda u nekim specifičnim crtama, u duljem trajanju aktivnosti lokalnih slikara i u postojanju značajnog renesansnog poglavlja. Iz dalmatinske škole Prijatelj posebno izdvaja ličnost Jurja Čulinovića.

Termin »dalmatinska slikarska škola« prihvatio je i M. Prelog (1960.) radi zajedničkih osobina koje, uz stanovite razlike u kvaliteti koje zavise od kreativnih mogućnosti pojedinih slikara, opravdavaju to povezivanje u određenu školu — »zajednicu regionalnog

karaktera«. Iz toga okvira, po njemu, izdvajaju se slikari renesansnih crta, tj. s jedne strane Čulinović, a s druge Božidarević i Hamzić.

U svom spomenutom članku o splitskoj slikarskoj školi iz trinaestog stoljeća, čija problematika izlazi iz okvira ove studije, C. Fisković 1961. govori i o splitskoj slikarskoj školi XV stoljeća iznoseći kako istu predvodi Dujam Vušković i spominjući nekoliko njezinih predstavnika.

U svojoj knjizi iz 1963., posvećenoj dubrovačkom slikarstvu, V. Đurić obrađuje slikarstvo Dubrovnikana od sredine druge polovine XIV st. do sredine XVI st. kao zasebnu slikarsku školu.

Ne ulazeći u kritičku analizu nabrojanih djela, ovom je tekstu i njemu dodanoj bibliografiji osnovni cilj, da što iscrpnije prikaže kompleksni razvojni put naučne misli o ovom važnom poglavlju naše stare historije umjetnosti.

BIBLIOGRAFIJA

- G. Ferrari-Cupilli, L'artista dalmata, Lunario per il 1855, Zadar 1855
S. Gliubich, Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia, Beč 1856
I. Kukuljević, Slovník umjetnikah jugoslavenskih, Zagreb 1858
R. Eitelberger von Edelberg, Die mittelalterlichen Kunstdenkmale Dalmatiens, in Arbe, Zara, Traù, Spalato und Ragusa, Beč 1861
A. G. Fosco, La cattedrale di Sebenico e il suo architetto Giorgio Orsini, I, Zadar 1873, II Šibenik 1893
C. F. Bianchi, Zara cristiana, I—II, Zadar 1877
G. Gelcich, Le lettere e le arti alle Bocche di Cattaro, Venecija 1879
G. Gelcich, Memorie storiche sulle Bocche di Cattaro, Zadar 1880
A. Nani, Notizie storiche della città di Zara, Zadar 1883
R. Eitelberger von Edelberg, Die mittelalterlichen Kunstdenkmale Dalmatiens in Arbe, Zara, Nona, Sebenico, Traù, Spalato, Ragusa, Beč 1884
R. Fulin, Cinque documenti di pittori ignoti del secolo XIV, Archivio veneto XXII, Venecija 1886
Cecchetti, Nomi di pittori e lapicidi antichi, Archivio veneto XXIII, Venecija 1887
C. F. Bianchi, Fasti di Zara, Zadar 1888
A. G. Fosco, Documenti inediti per la storia della fabbrica della cattedrale di Sebenico e del suo architetto Giorgio Orsini, Šibenik 1891
G. Sabalich, Guida archeologica di Zara, Zadar 1897
V. Miagostovich, Per un diario sebenicense, Il nuovo cronista di Sebenico, V—VI, Trst 1898
W. A. Neumann, Aus einem Berichte die 7 October 1897 an die K. K. Central-Commission. Mittheilungen der K. K. Central-Commission für Erforschung und Erhaltung der kunst- und historischen Denkmale XXV, N. F., Beč 1899

- XXX, Del quadro di San Francesco alla Mura, II Dalmata, Zadar 1902, br. 6
- An., Il Santuario della Madonna del Castello in Zara, Split 1904
- V. Brunelli, Il polittico del Vivarini, II Dalmata, Zadar 1905, br. 83
- G. Sabalich, I dipinti delle chiese di Zara, Zadar 1906
- V. Miagostovich, Per un diario sebenicense, Rivista dalmatica IV, Zadar 1907
- M. Dvořák, Das Kloster Monte Merlo bei Tkon auf der Insel Pašman, Kunstgeschichtliches Jahrbuch der K. K. Zentralkommission, I, Beč 1907
- Lazzarini-Moschetti, Documenti relativi alla pittura padovana del secolo XV Nuovo archivio veneto, N. S. XV, Venecija 1908
- G. Sabalich, Le miniature antiche di Zara, Zadar 1909
- (V. Brunelli), Pittori zaratini del periodo delle origini, II Dalmata, Zadar 1909, br. 17
- L. Testi, Storia della pittura veneziana I Le origini, Bergamo 1909
- V. Miagostovich, I nobili e il clero di Sebenico nel 1449 per la fabbrica della cattedrale, Zadar 1907
- N. Trojanis, Sui monumenti di storia e arte esistenti nella città ed isola di Curzola con alcuni dati storici, Trst 1911
- G. Sabalich, Pitture antiche di Zara, Zadar 1912
- V. Molé, Urkunden und Regesten zur Geschichte der dalmatinischen Kunst aus dem Notariatsarchiv von Sebenico, Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes der K. K. Zentralkommission für Denkmalpflege VI, Beč 1912
- D. Frey, Der Dom von Sebenico und sein Baumeister Giorgio Orsini, Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes der K. K. Zentralkommission für Denkmalpflege VII, Beč 1913
- H. Folnesics, Studien zur Entwicklungsgeschichte der Architectur und Plastik des XV J. in Dalmatien, Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes der K. K. Zentralkommission für Denkmalpflege VIII, Beč 1914
- K. Kovač, Nikolaus Ragusinus und seine Zeit, ibidem X, Beč 1917
- De Nicola, L'arte, Milano 1918. f. V
- P. Butorac, Kritička studija o prenosu slike Gospe sa Škrpjela kod Perasta, List Dubrovačke biskupije XVIII—XIX, Dubrovnik 1918—1919
- P. Kolendić, Slikar Juraj Čulinović u Šibeniku, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku XLIII, Sarajevo 1920
- G. Fiocco, Recenzija knjige L. Testija, Storia della pittura veneziana I, Le origini, Nuovo archivio veneto, XXIX, Venecija 1922
- M. Bodulić, Korčula, Dubrovnik 1922
- P. Kolendić, Šibenska katedrala pre dolaska Orsinijeva, Narodna starina, br. 8, Zagreb 1924
- G. de Bersa, Guida storico-artistica di Zara, Trst 1926
- R. van Marle, The Development of the Italian Schools of Painting, sv. VII, Haag 1926
- Lj. Karaman, O domaćem slikarstvu u Dalmaciji za vrijeme mletačkog gospodstva, Almanah Jadranske straže, Beograd 1927
- P. Butorac, Gospa od Škrpjela, Sarajevo 1928
- C. Cecchelli, Zara, catalogo di cose d'arte e di antichità, Rim 1932

- Lj. Karaman, Notes sur l'art byzantin et les Slaves catholiques de Dalmatie, L'art byzantin chez les Slaves, Recueil Uspenskij II, Pariz 1932
- Lj. Karaman, Umjetnost u Dalmaciji XV i XVI vijek, Zagreb 1933
- K. Stošić, Rukopisni kodeksi samostana sv. Frane u Šibeniku, Croatia sacra br. 5, Zagreb 1933
- N. Luković, Pitanje »Ikona« u Boki, Glas Boke 12, VIII 1933
- A. Dabinović, Kotor pod mletačkom republikom, Zagreb 1934
- N. Luković, Kotor u doba humanizma i renesanse, Glas Boke, 26. V 1934
- G. Praga, Zara nel Rinascimento, Archivio storico per la Dalmazia, XXX, Rim 1935
- C. Fisković, Korčulanska katedrala, Zagreb 1937
- D. Westphal, Malo poznata slikarska djela XIV do XVIII stoljeća u Dalmaciji, Rad JAZU 258, Zagreb 1937
- G. Praga, Zara — Aspetti — storia — monumenti, Zadar 1938
- I. Stjepčević, Katedrala sv. Tripuna u Kotoru, Split 1938
- A. Belas, Brašćina Sv. Duha u Trogiru, Jadranski dnevnik, Split 6. VIII 1938
- Lj. Karaman, Šetnjom kroz Korčulu i njezine spomenike, Zagreb 1939
- C. Fisković, Opis trogirske katedrale iz XVIII st., Split 1940
- G. Fiocco - S. Bettini, Arte italiana — arte croata, Italia e Croazia, Rim 1942
- C. Fisković, Gotička drvena plastika u Trogiru, Rad JAZU 275, Zagreb 1942
- L. Dal Mas, Come fu eseguito il restauro dell'immagine della Madonna della Salute, Boll. Madonna della Salute, Zara — agosto 1942
- Lj. Karaman, Domaći slikari u Dalmaciji, Spremnost I, 3, Zagreb 1942
- A. Teja, Aspetti della vita economica di Zara dal 1299 al 1409, Zadar 1942
- A. de Benvenuti, Storia di Zara dal 1409 al 1797, Milano 1944
- R. Longhi, Viatico per cinque secoli di pittura veneziana, Firenze 1946
- Lj. Karaman, Trogir — mali gradić velike prošlosti, Ilustrirani vjesnik, Zagreb, 8. IV 1950
- C. Fisković, Nekoliko dokumenata o našim starim majstorima. Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku LII, Split 1950
- S. Radojčić, Stare srpske minijature, Beograd 1950
- C. Fisković, Umjetnički obrt XV—XVI stoljeća u Splitu, Zbornik Marka Marulića, Zagreb 1950
- P. Toesca, Il Trecento, Roma 1951
- N. Luković, Boka Kotorska, Cetinje 1951
- K. Prijatelj, Slike domaće škole XV stoljeća u Splitu, Split 1951
- K. Prijatelj, Prilozi slikarstvu XV—XVII stoljeća u Dubrovniku, Historijski zbornik IV, sv. 1—4, Zagreb 1951
- H. Morović, Jedan nestali izvor za kulturnu povijest grada Zadra, Zadarska revija I, 4, Zadar 1952
- Lj. Karaman, Pregled umjetnosti u Dalmaciji, Zagreb 1952
- J. Tadić, Građa o slikarskoj školi u Dubrovniku XIV—XVI veka I, Beograd 1952
- C. Fisković, O umjetničkim spomenicima grada Kotora, Spomenik SAN CIII, Beograd 1953

- V. Cvitanović, Otoci Iž i Premuda, Radovi Instituta JAZU u Zadru I, Zagreb 1954
- K. Prijatelj, Prilog poznavanju zadarskog i trogirskog slikarstva XV stoljeća, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 8, Split 1954
- K. Prijatelj, Dalmatinska slikarska škola, Mogućnosti II, 1, Split 1955
- K. Prijatelj, Prilog trogirskom slikarstvu XV stoljeća, Prilozi povijesti umjetnosti 9, Split 1955
- I. Petricioli, Prinove zadarskom slikarstvu XV stoljeća, ibidem
- Lj. Karaman - K. Prijatelj, O mjesnim grupama dalmatinske slikarske škole u XV stoljeću, ibidem
- G. Praga, Nota bibliografica, La rivista dalmatica XXVI/IV, Venecija 1955
- V. Đurić, Slikar Blaž Jurjev, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 10, Split 1956
- C. Fisković - I. Petricioli, Zadarski poliptih Petra de Riboldisa, Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, IV—V, Dubrovnik 1956
- K. Prijatelj, Dvije nepoznate slike dalmatinske škole u splitskoj Galeriji u K. Prijatelj - C. Fisković, Dva doprinosa o umjetninama splitske Galerije, Split 1956
- R. Bučić, O javnim građevinama i zgradama u Hvaru, Split 1956
- K. Prijatelj, La pittura della scuola dalmata, Arte veneta XI, Venecija 1957
- C. Fisković, Zadarski sredovječni majstori, Mogućnosti IV, Split 1957, br. 2
- B. Berenson, Pitture italiane del Rinascimento, La scuola veneta, London—Firenca 1957
- V. Đurić, Minijature Hvalova rukopisa, Istorijski glasnik, Beograd, 1957, br. 1—2
- C. Fisković, Novi nalazi u splitskoj katedrali, Bulletin Instituta za likovne umjetnosti JAZU VI, Zagreb, br. 2
- Lj. Karaman, Razgovori o nekim problemima domaće historije, arheologije i historije umjetnosti, Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku VI—VII, Dubrovnik 1959
- A. R. Filipi, Kretanje broja stanovništva zadarskih otoka, Radovi Instituta JAZU IV—V, Zadar 1959
- D. Domančić, Freske Dujma Vuškovića u Splitu, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 11, Split 1959
- B. Pecarski, Jedna trogirska minijatura XV stoljeća, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 12, Split 1960
- K. Cicarelli, Prilog trogirskom slikarstvu XV stoljeća, ibidem
- K. Prijatelj, Izgubljeni šibenski poliptih XV stoljeća, ibidem
- C. Fisković, Zadarski slikar Petar Jordanić, Bulletin Odjela VII za likovne umjetnosti JAZU VIII, Zagreb 1960, br. 1
- K. Prijatelj, Problem opusa slikara Blaža Jurjeva Trogirana, Radovi odsjeka povijesti umjetnosti filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2, Zagreb 1960
- M. Prelog, Hrvati — umjetnost, Enciklopedija Jugoslavije 4, Zagreb 1960
- K. Prijatelj, Uz nalaz potpisa Blaža Jurjeva Trogirana, Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU IX, Zagreb 1961, br. 3
- K. Prijatelj, Novi podaci o zadarskim slikarima XIV—XVI stoljeća, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 13, Split 1961
- C. Fisković, Neobjavljeno djelo Blaža Jurjeva u Stonu, ibidem
- G. Gamulin, Blassius pinccs:it, Telegram, 15. XII 1961

- C. Fisković, Splitska slikarska škola iz trinaestog stoljeća, Slobodna Dalmacija, 31. XII 1961 - 1, 2. I 1962, Split
- K. Prijatelj, Nota su Biagio da Traù, Arte veneta XVI, Venecija 1962
- F. Zeri, Aggiunte a Zanino da Pietro, Paragone XII, Firenca 1962, br. 153
- C. Fisković, Neobjavljeno djelo Blaža Jurjeva u Splitu, Peristil 5, Zagreb 1962
- C. Fisković, Poliptih Blaža Jurjeva u trogirskoj katedrali, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 14, Split 1962
- V. Foretić, Poliptih Blaža Jurjeva u korčulanskoj crkvi Svih Svetih, ibidem
- I. Petricioli, Ostavština G. Prage i zadarski srednjovjekovni spomenici, Zadarska revija XII, 6, Zadar 1963
- V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963
- C. Fisković, Zadarski srednjovjekovni majstori, Zadar — Zbornik, Zagreb 1964
- K. Prijatelj, Slikar Blaž Jurjev, Zagreb 1965
- G. Gamulin, Potvrda za Dujma Vuškovića, Telegram 10. XII 1965
- C. Fisković, Dalmatinske freske, Zagreb 1965.
- K. Prijatelj, Dubrovačko slikarstvo XV i XVI st., Mogućnosti XIII, Split 1966, br. 9
- I. Petricioli, Slikar tkonskog raspela, Peristil 8 — 9, Zagreb, 1965 — 66
- C. Fisković, Neobjavljena romanička Gospa iz Splita, Peristi 8 — 9, Zagreb 1965 — 66
- K. Prijatelj, Marginalije uz neke umjetnine relikvijara kotorske katedrale, Starine Crne Gore III — IV, Cetinje 1965 — 66
- N. Luković, Freske i slike katedrale sv. Tripuna, u »800 godina katedrale sv. Tripuna u Kotoru (1166—1966)«, Kotor 1966
- K. Prijatelj, La pittura della scuola dalmata e Blaž Jurjev (Biagio di Giorgio) da Trogir (Traù), Acta historiae artium XIII/1—3, Budapest 1967
- V. Zlamalik, Paolo Veneziano i njegov krug (katalog izložbe), Zagreb 1967
- V. Đurić, Ikona Gospe od Škrpjela, Anali Filološkog fakulteta 7, Beograd 1967
- K. Prijatelj, Dubrovačko slikarstvo 15 — 16 st., Zagreb 1968
- C. Fisković, Spomenici otoka Visa od IX do XIX stoljeća, Viški spomenici, Split 1968

KATALOG SLIKARA

Nikola Ciprijanov de Blondis

- zadarski slikar, djeluje u Veneciji, spominje se između 1351 — 1376.
1351. sudjeluje uz Mlečane u ratu protiv Genove, a povrativši se u Veneciju za vrijeme od pet godina učenik je i pomoćnik Paola Veneziana (Cecchetti 1887)
1359. spominje se u Veneciji kao slikar Nikola iz predgrađa Sv. Luke (Testi 1909)

1366. dobiva mletačko građansko pravo (Cecchetti 1887)
1368. zastupa pod imenom Nikola de Blondis »de confini sancti Luce« u Veneciji Zadranku Beruciju suprugu Andrije Grubonje (Fisko-
vić 1959)
1374. piše oporuku u kojoj se spominje i učenik Paskvalin (Fulin
1886)
1376. obavezuje se ninskim građanima Ivanu sinu Borse i Grguru
sinu pok. Dobroše, da će naslikati dva raspela poput onoga
koji je ranije bio naslikao za zadarske franjevce (Priatelj 1961)

Blaž Luke Banića

- zadarski slikar, djeluje u Zadru, spominje se između 1384—1396/1411.
1384. uči u Veneciji kod slikara Jacobella di Bonomo (Testi 1909)
1385. sklapa u Zadru ugovor o zajedničkoj suradnji sa slikarom
Stjepanom Martinovim Lazanjem (Priatelj 1961)
1387. obavezuje se u Zadru, da će u kapeli suknara Nikole Mihovi-
lova »facere figuras et ystorias« (Priatelj 1961)
1387. uzima u Zadru za pomoćnika u slikanju Nikoline kapele Šimu-
na Ivanova (Priatelj 1961)
1388. uzima u Zadru za pomoćnika Grgura Grgurova iz Zagreba (Pri-
atelj 1961)
1395. slika poliptih za crkvu Sv. Nikole u Zadru po narudžbi Gvida
Grubonje (Ferrari - Cupilli 1855, Nani 1883)
1411. spominje se kao mrtav (Priatelj 1961)

Ivan Tomasinov iz Padove

- talijanski slikar, djeluje u Zadru, spominje se 1384—1386 kao »de Poglana (de Poveglana) de Padua.«
1384. popravljja triptih u crkvi Sv. Dimitrija u Zadru (Priatelj 1961)
1385. uzima za pomoćnika Iliju pok. Migle iz Dubrovnika (Prija-
telj 1961)
1385. slika poliptih za crkvu Sv. Mihovila u Trnavi, na kome po sredi-
ni treba biti lik sv. Mihovila, sa strane četiri prizora iz njegova
života, na gornjem dijelu Navještenje, a na predeli dvanaest
apostola. Za uzor tome poliptihu treba biti poliptih oltara
sv. Jerolima u zadarskoj crkvi Sv. Platona (Priatelj 1961)
1385. javlja se kao svjedok uz zlatara Franju iz Milana (Priatelj 1961)
1386. javlja se kao svjedok uz slikara Stjepana Martinova Lazanju
(Priatelj 1961)
1386. slika za zadarskog građanina Bartula pok. Zoila de Cipriano
poliptih s likom Bogorodice s Djetetom na srednjem polju i sa
po tri sveca sa svake strane, koji će darovatelj pokloniti zadar-
skoj crkvi Sv. Marije Velike (Priatelj 1961)

Stjepan Martinov Lazanja

- zadarski slikar, djeluje u Zadru, spominje se između 1385—1387.
1385. sklapa u Zadru ugovor o zajedničkom radu sa slikarom Blažom
Luke Banića (Priatelj 1961)
1386. javlja se kao svjedok uz slikara Ivana Tomasinova iz Padove
(Priatelj 1961)

1386. slika za zadarskog građanina Butka Budačića poliptih poput onoga što je Ivan Tomasinov iz Padove naslikao za crkvu Sv. Mihovila u Trnavi (Prijatelj 1961)
1387. javlja se kao svjedok uz slikara Menegela de Canali (Prijatelj 1961)

Menegelo Ivanov de Canali iz Venecije

talijanski slikar, djeluje u Zadru, spominje se između 1385 — 1427/1431.

1385. sklapa ugovor sa drvorezbarom Markom Nikolanim iz Venecije u Zadru, da mu ovaj izradi poliptih koji će on oslikati (Prijatelj 1961)
1386. kipar Pavao Vanucijev iz Sermonete radi po njegovu nacrtu sarkofag za biskupa Nikolu Matafarića (Prijatelj 1961)
1387. obavezuje se u Zadru sukнару Nikoli Mihovilovu, da će mu oslikati poliptih izrađen od drvorezbara Martina Hermanova, koji će imati na srednjem polju Bogorodicu s Djetetom, sa strane svece, na gornjem dijelu prizor iz muke Kristove, a na predeli Krista i dvanaest apostola. Prizor iz Muke treba biti poput onoga sa poliptiha Bartola iz Milana u zadarskoj crkvi Sv. Krševana (Prijatelj 1961)
1396. Martin Hermanov, drvorezbar, izrađuje za njega drveni poliptih (Prijatelj 1961)
1398. uzima za učenike Šimuna sina Dragoša Radčića i Marka Ninova iz Dubrovnika (Fisković 1959)
1399. uzima za učenika Martina sina Stoje ud. Isa Vojkovića (Fisković 1959)
1400. slika po narudžbi Nikole Mihovilova suknaara poliptih za zadarsku crkvu Sv. Krševana prema onome u katedrali Sv. Stošije (Brunelli 1909, Prijatelj 1961.)
1400. uzima za učenika Jurja sina Kandija kovača oklopa (Fisković 1959)
1401. naručuje poliptih od rezbara Martina Hermanova da bi ga oslikao (Fisković 1959)
1403. slika dvije slike za zadarskog plemića Gvida Grubonju (Fisković 1959)
1406. prodaje kuću u Zadru (Kukuljević 1858)
1412. boravi u Splitu i pregovara za popravak jedne slike u crkvi Sv. Frane (Fisković 1959)
1413. preuzima popravak slike u crkvi Sv. Frane u Splitu (Fisković 1959)
1412. slika poliptih u crkvi Sv. Pavla u Kukljici poput onoga na oltaru sv. Bartolomeja u crkvi Sv. Petra Staroga u Zadru (Fisković 1959)
1418. slika poliptih za bratovštinu Sv. Jakova u Zadru poput onoga na glavnom oltaru crkve Sv. Krševana osim likova proroka (Fisković 1959)
1427. slika raspelo na pročelju župske crkve u Kalima (Filipi 1959)
1427. posljednji put javlja se kao svjedok (Prijatelj 1961)
1431. javlja se kao mrtav (Fisković 1959)
- 1432 — 1433. spominje se njegov sin slikar Marko Menegelić (Ferrari - Cupilli 1885, Fisković 1959)

Toma sin Marka de Grisogono

slikar u Zadru, spominje se 1399.

1399. vrši slikarske radove u kući suknara Nikole Mihovilova (Fisković 1959)

D u j a m

slikar u Zadru, spominje se 1399.

1399. slika za zadarsku katedralu poliptih koji je imao na srednjem polju Bogorodicu s Djetetom, na pobočnim poljima sv. Jerolima i sv. Grgura, a na predeli dvanaest apostola (Bianchi 1877.)

Blaž Jurjev

trogirski slikar, djeluje u Splitu, Trogiru, Dubrovniku, Korčuli, Šibeniku i Zadru, spominje se između 1412 — 1450.

1412. slika zvjezdice i cvijeće na svodu iznad glavnog oltara crkve sv. Frane u Splitu (Fisković 1950, 1962)
1419. slika kraljevu zastavu u Trogiru (Fisković 1959)
1421. sklapa prvi ugovor s dubrovačkim vijećem (Tadić 1952)
1423. uzima u Dubrovniku za đaka Martina Petkovića iz Jajca. U tom se dokumentu naziva »de Lapac«. (Tadić 1952)
1425. uzima u Dubrovniku za đaka Radovana Vukčića sina trubača Vukca (Tadić 1952)
1426. uzima u Dubrovniku za đaka Lancelota sina Andrije vunara (Đurić 1956)
1427. napušta Dubrovnik (Tadić 1952)
1429. javlja se kao bratim Sv. Duha u Trogiru (Belas 1938, Pecarski 1960)
1431. boravi u Korčuli gdje obnavlja ugovor s đakom Martinom Petkovićem, uzima za đaka Antuna Ivanova Grbašića, te se obavezuje naslikati poliptih za crkvu Svih Svetih u Blatu po uzoru na onaj na glavnom oltaru crkve Sv. Marka u Korčuli (Fisković 1942, 1959)
1433. javlja se u Trogiru (Fisković 1962)
1435. slika u Trogiru poliptih za oltar sv. Jerolima u benediktinskoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja (Fisković 1943, 1962)
1436. potpisuje se na poliptihu u crkvi Sv. Jakova na Čiovu u Trogiru
1437. slika poliptih sa pet polja za franjevačku crkvu Sv. Marije u Trogiru (Fisković 1942, 1962, Foretić 1962)
1439. prima u Trogiru isplate za poliptih za bratovštinu Svih Svetih u Korčuli (Foretić 1962)
1442. zadnji put se navodi u Trogiru (Fisković 1961)
1445. spominje se u Splitu (Fisković 1950)
1447. potpisuje sliku Gospe od Kaštela u Zadru
1449. piše oporuku u kojoj se spominju započeti radovi: poliptih i zastava za crkvu Sv. Frane i poliptih za franjevačku crkvu Sv. Križa u Zadru (Sabalich 1897, Fisković 1959)
1450. umire (Fisković 1962)

Nikola Vladanov

- šibenski slikar, djeluje u Šibeniku, spominje se između 1419 — 1466.
1419. sklapa ugovor sa kamenarom Mihovilom Cipilom u kome se ovaj obavezuje platiti Nikoli izradbu jednog poliptiha. Ukoliko mu ne plati odradit će mu vrijednost po povratku iz Sv. Jakova u Galiciji (Priatelj 1954)
- 1432.. sklapa ugovor s bratovštinom Sv. Mihovila u crkvi Sv. Trojstva u Šibeniku za izradu poliptiha poput onoga što ga je sam izradio u crkvi Sv. Grgura (Priatelj 1954)
- 1434.. šibenski franjevci dobivaju od Hote ud. Baptiste Mihovilova novac za poliptih za oltar sv. Pavla u kapeli toga sveca u crkvi Sv. Frane. Nikola prisustvuje toj pogodbi (Priatelj (1954)
1438. slika zastavu za bratovštinu Gospe od Milosrda u šibenskoj crkvi Sv. Krševana (Priatelj 1954)
1443. vrši slikarske radove na poliptihu u kapeli sv. Marije u šibenskoj domenikanskoj crkvi (Miagostović 1910, Molé 1912)
- 1443 — 1444. kupuje kuću u Šibeniku (Priatelj 1954)
1465. ima parnicu sa šibenskim domenikancima s kojima ga nastoje pomiriti Juraj Dalmatinac i Marinko Vušković (Kolendić 1920)
1466. piše oporuku i sve ostavlja sinu i nevjesti (Priatelj 1954)
1468. spominje se udovica Slavica (Kukuljević 1958)

Dujam Vušković Marinov

- splitski slikar, djeluje u Splitu i Zadru, spominje se između 1429. i 1457/1461.
1429. slika zajedno sa Ivanom Pavlovim (Ivan Petar iz Milana?) freske u kapeli sv. Dujma u splitskoj katedrali (Fisković 1950)
1431. obavezuje se zajedno sa Ivanom Petrovim iz Milana da će oslikati i pozlatiti raspelo i ostale kipove kipara Moronzona u katedrali u Zadru (Fisković 1959)
1441. kupuje zemlje u Zadru (Fisković 1959)
1442. prodaje vunu iz Zadra u Split (Fisković 1959)
1442. izvodi neke radove za splitskoga nadbiskupa Jacopina Badoera (Kukuljević 1858)
1445. izvodi neke radove u suradnji sa Antunom Restinovićem (Kukuljević 1858)
1446. sređuje odnose u vezi slikarstva i trgovine sa slikarom Ivanom Petrovim iz Milana (Fisković 1959)
1446. kupuje zemlje u Splitu (Kolendić 1920)
1448. slika u Šibeniku dva poliptiha zajednički sa slikarom Antunom (Restinovićem) i to a) poliptih za kapelu sv. Martina u crkvi Sv. Frane sa središnjim likom sv. Martina kako daje plašt, sa »figuras et ymagines« sa strana, te sa likovima Boga Oca i dvanaest apostola na predeli (Molé 1912 (datira dokument 1444), Kolendić 1920), te b) poliptih za Jurja Radoslavčića za katedralu sa likom sv. Jurja kako ubija zmaja u sredini, sa sv. Jakovom i sv. Nikolom na pobočnim poljima, sa pet svetaca prikazanih do prsiju na gornjem dijelu, Raspelom između Bogorodice i sv. Ivana na vrhu, te Bogom Ocem i dvanaest apostola na predeli (Fosco 1891, Frey 1913, Kolendić 1920)

1449. tuži Antuna (Hmelića?) drvorezbara što nije izvršio svoje radove na ovim poliptisima (Kukuljević 1858)
1451. obnavlja ugovore iz 1448. (Kolendić 1920)
1452. slika barjak Nove crkve u Šibeniku (Miagostović 1910)
1452. dovršava palu glavnog oltara (Petra de Riboldis?) u crkvi Sv. Frane u Zadru (Fisković 1956, 1959)
1453. radi na velikoj pali u crkvi sv. Frane u Zadru (Fisković 1959)
1453. uzima u Splitu za učenika Stjepana Dragičevića Medoševića iz Grahova (Fisković 1959)
1453. zastupa pok. Antuna Restinovića radi isplate za njegove radove u kapeli sv. Šimuna u Zadru (Fisković 1959)
1454. kupuje zemljišta kraj Zadra (Fisković 1959)
1455. javlja se u Trogiru (Fisković 1950)
1456. boravi u Dubrovniku u vezi duga od 12 dukata od strane slikara Stjepana Ugrinovića (Tadić 1952)
1456. uzima za učenika u Splitu Stjepana Ugrinovića iz Dubrovnika (Fisković 1950)
1457. prodaje neke zemlje u Zadru (Fisković 1959)
1461. spominje se kao mrtav (Fisković 1950)

Ivan Petrov iz Milana

- talijski slikar, djeluje u Splitu i Zadru, spominje se između 1429 — 1448.
1429. Ivan Pavlov (Ivan Petrov iz Milana?) slika zajedno sa Dujmom Vuškovićem freske u kapeli sv. Dujma u splitskoj katedrali (Fisković 1950)
1431. kupuje u Zadru maslinike od Franice ud. slikara Menegela de Canali (Fisković 1959)
1431. obavezuje se zajedno sa Dujmom Vuškovićem, da će oslikati i pozlatiti raspelo i ostale kipove kipara Moronzona u katedrali u Zadru (Fisković 1959).
1438. ženi se sa Agnezinom kćerkom zadarskog graditelja Vuka Slavogostova (Fisković 1959)
1442. slika poliptih za crkvu župe Sv. Petra u Znojaku poput onoga na oltaru crkve Sv. Katarine u Pagu dodavši na vrhu Navještenje, a na donjem dijelu dva sveca i četiri apostola (Fisković 1959)
1442. prodaje neke zemlje u ime svoje i Dujma Vuškovića (Fisković 1959)
1446. radi neke radove u kapeli sv. Stošije u Zadru (Fisković 1959)
1446. sređuje odnose u vezi slikarstva i trgovine sa Dujmom Vuškovićem (Fisković 1959)
1448. spominje se u Zadru kao mrtav (Fisković 1959)

Franjo Jurjev iz Dubrovnika

- dubrovački slikar staklenih prozora, djeluje u Šibeniku, spominje se između 1438 — 1448.
1438. radi slikane prozore i slikana stakla za rozetu crkve Sv. Frane u Šibeniku (Molé 1912)

1448. slika okrugli stakleni prozor sa Stigmatizacijom sv. Frane, četiri anđela, crkvom i redovnikom u crkvi Sv. Frane u Šibeniku (Molé 1912)

Matko Junčić

dubrovački slikar, djeluje u Kotoru i Dubrovniku, spominje se između 1441 — 1454.

1441. živi u Kotoru i tu se obavezuje da će naslikati poliptih za glavni oltar crkve na otočiću sv. Jurja pred Perastom (Tadić 1952)
1442. slikarev brat Nikola Junčić đakon i rektor škole u Kotoru imenuje slikara za svog opunomoćenika (Tadić 1952)
1445. prima od Nikole Bisanti novac za poliptih za crkvu sv. Tripuna u Kotoru (Tadić 1952)
1445. obavezuje se naslikati ikone za kotorske crkve sv. Jakova i sv. Pavla slične onoj u crkvi sv. Luke (Tadić 1952)
- 1448 — 1454. živi i slika u Dubrovniku.

Lovro Mihetić

šibenski slikar, djeluje u Šibeniku, spominje se između 1442 — 1492, 1477 — 1478. slika uskrsnu svijeću za šibensku bratovštinu sv. Duha (Prijatelj 1954).

Lovro Marinov Dobričević

kotorski slikar, djeluje u Kotoru i Dubrovniku, spominje se između 1444 — 1478.

1444. javlja se u Veneciji u društvu slikara Michelea Giambona kod koga je, čini se, stanovao i učio (Testi 1909).
- 1448 — 1457. djeluje u Kotoru, gdje izvodi niz radova za Dubrovnik, od kojih su važniji poliptih iz 1448. za crkvu Gospe od Anđela (Tadić 1952), poliptih iz 1448. za glavni oltar dubrovačke domeni-kanske crkve u suradnji s Matkom Junčićem (Tadić 1952), poliptih iz 1455 — 1458. za franjevačku crkvu (Kovač 1917) i likove Bogorodice i sv. Ivana oko raspela iz 1456. za dubrovačke domenikance (Kovač 1917).
1452. slika ikonu Gospe od Škrpjela (Đurić 1966)
1455. dovršava poliptih Matka Junčića u crkvi na otočiću sv. Jurja pred Perastom (Tadić 1952)
1457. posluje s opatom opatije sv. Jurja pred Perastom (Đurić 1963)
1457. dijeli imanje s braćom Matom i Leonardom zlatarom u Kotoru (Fisković 1953)
- 1457 — 1478. živi i slika u Dubrovniku.
1487. Marin Dobričević, njegov sin, spominje se u Kotoru (Fisković 1953)

Antun Restinović Pribislavljev

splitski slikar, djeluje u Splitu, Šibeniku i Zadru, spominje se između 1445 — 1449.

1445. sklapa s Dujmom Vuškovićem ugovor o zajedničkoj suradnji u slikarstvu i trgovini za pet godina (Kukuljević 1858)

1446. radi neke radove u kapeli sv. Šimuna u Zadru (Fisković 1950)
1447. uzima za pomoćnika Rudolfa Franovog (Fisković 1950)
1448. surađuje sa Dujmom Vuškovićem na poliptisima za obitelj Radoslavčić u šibenskoj katedrali i za oltar sv. Martina u šibenskoj franjevačkoj crkvi (Fosco 1891, Molé 1912, Frey 1913, Kolendić 1920)
1449. spominje se njegov đak Nikola sin zlatara Marina Radakovića (Kukuljević 1858)
1449. umire i ostavlja u oporuci sliku Navještenje i ostale slikarske radove svom sudrugu Dujmu Vuškoviću. U oporuci se spominje i učenik Grgur (Kukuljević 1858)

Ivan Dujmov Miroslavić

splitski slikar, djeluje u Splitu i Trogiru, spominje se između 1446 — 1450.

1446. ženi se u Splitu za Mateu kćerku Vlaha kožuhara (Kukuljević 1858)
1450. ide iz Trogira na hodočašće u Rim (Kukuljević 1858)

Marinko Vušković Dujmov

splitski slikar, djeluje u Šibeniku, spominje se između 1459 — 1473/1478.

1459. spominje se u Zadru (Fisković 1959)
1461. spominje se u Splitu (Fisković 1950)
1463. Juraj Dalmatinac mu daje punomoć da ga zastupa na jednoj parnici u Splitu (Kolendić 1920)
1463. spominje mu se žena Deša Stjepana Skočibuhe (Kolendić 1920)
1464. Squarcione ga opunomoćuje u Padovi, da uzme od Čulinovića neke njegove predmete koje mu je Čulinović bio uzeo (Lazzarini - Moschetti 1908)
1465. izglauđuje zajedno sa Jurjem Dalmatincem neki spor Nikole Vladanova i šibenskih domenikanaca (Kolendić 1920)
1467. Čulinović ovlašćuje tasta Jurja Dalmatinca, da ga zastupa u parnici protiv Marinka i obitelji Radoslavčić radi neke slike u katedrali. Juraj Dalmatinac plaća Marinku u ime Čulinovića dio duga. Iz toga se dokumenta zaključuje, da je Čulinović mogao biti Vuškovićev pomoćnik pri slikanju poliptiha za Radoslavčića (Fosco 1873 — 93, Frey 1913, Kolendić 1920)
1473. njegova supruga Deša živi zajedno sa Jacomellom Micheli Balojevićem. Marinko je zarobljen od Turaka, ali se ne zna da li je mrtav (Kolendić 1920)
1475. njegova supruga Deša se udaje za spomenutog Jacomella (Kolendić 1920)
1478. u dokumentu u kome se spominje da se Jacomello, drugi muž Marinkove žene brinuo za Marinkove kćerke Stefanellu i Margaritu, Marinko se naziva »quondam, ut dicitur, Marinellus quondam Doymi de Spalato, captivus per Turcos« (Miagostović 1907)

Juraj Basilj

- kotorski slikar, djeluje u Dubrovniku i Kotoru, spominje se između 1459 — 1478.
1459. surađuje u Dubrovniku sa slikarom Lovrom Dobričevićem (Tadić 1952)
1468. živi u Kotoru i trguje voskom (Đurić 1963)
1468. radi u Kotoru u dućanu porodične kuće u ulici sv. Marije Magdalene (Fisković 1953)
1468. radi u Kotoru veliki poliptih za bratovštinu sv. Križa (Đurić 1963)
slikar se spominje posljednji put 1478., a žena Katarina se navodi kao udovica 1513. (Đurić 1963).

Pavao Basilj

- kotorski slikar, brat prethodnog, djeluje u Dubrovniku i spominje se između 1474 — 1488.
1474. sklapa ugovor o zajedničkom radu u Dubrovniku sa slikarima Božidarom Vlatkovićem i Matkom Radosalićem, te zajedno s njima izvodi u Dubrovniku niz radova osobito za Knežev dvor (Kovač 1917)
1477. obavezuje se u Dubrovniku da naslika veliki poliptih za crkvu sv. Marije izvan zidina Stona (Kovač 1917)
- 1478 — 1479. spominju se njegovi radovi u dubrovačkoj crkvi sv. Petra (Tadić 1952).
1478. dovršava sliku Lovre Dobričevića (Tadić 1952)
1488. spominje se njegov dućan u Dubrovniku (Tadić 1952)

Matteo Tamburino iz Trevisa

- talijski slikar djeluje u Šibeniku, spominje se između 1486—1494.
1486. slika kao vojnik neke radove za šibenskog gradskog kneza Nikolu Arimonda (Molé 1912)
1494. slika poliptih za šibenskog građanina Jerolima Simeonića sa Bogorodicom s Djetetom po sredini, sv. Franjom i Jerolimom sa strana i Navještenjem na vrhu (Miagostović 1896, Molé 1912)

Petar Jordanić

- zadarski slikar, djeluje u Zadru, spominje se između 1480 — 1508.
1493. potpisuje poliptih u samostanu sv. Marije u Zadru
1501. snima teren oko Zadra za podizanje utvrda protiv Turaka (Fisković 1960)
1508. potpisuje sliku Bogorodice s Djetetom koja se sada nalazi u Beču.

Nikola Brazo (Bralić, Braccio?)

- slikar iz Pise (?), djeluje u Zadru, Trogiru, Splitu i Šibeniku, spominje se između 1507 — 1536.
1507. njegova supruga Marijeta se u Zadru svađa sa svojim sinom iz prvoga braka Petrom (Prijatelj 1961)

1510. slika u Zadru poliptih za bratovštinu sv. Lovre u Lukoranu na Ugljanu koji će imati tridesetak figura (Priatelj 1961)
1512. ima spor sa slikarom Lorenzom Luzzo iz Feltrea u Zadru radi nekih slika, crteža i novaca (Priatelj 1961)
1518. Nikola Bralić (da li je to Nikola Brazo?) slika palu Bezgrješnog začeca u crkvi na Poljudu u Splitu
1529. svađa se u Zadru sa Petrom sinom svoje žene (Priatelj 1961)
1536. Nikola Braccio iz Pise (da li je to Nikola Brazo?) dovršava u šibenskoj katedrali sliku Jurja Čulinovića za obitelj Grizanić (Kolendić 1920)

Ostali poznati slikari iz vremena 1370—1550

Split

- Mihajlo (II pol. XIV st., Fisković 1950)
- Marin Milčev (1369—1370, Fisković 1950, 1965—1966)
- Mihovil (1471, Kukuljević 1858)
- Mihovil (1513, Fisković 1950)
- Petar Ferenčić (XVI st., Fisković 1961 — 62)

Šibenik

- Marin (1376, Fisković 1965 — 1966)
- fra Matej Lagarčić (1451, Priatelj 1954)
- pop Ivan Dragobilić (kraj XV st., Kolendić 1920)

Zadar

- Krešo Benediktov (1350 — 1370, Priatelj 1961)
- Pavao iz Siene (1370, Priatelj 1961)
- Anđeo Franjin iz Ancone (1372, Priatelj 1961)
- Damjan Krešov (1378 — 1383, Priatelj 1961)
- Antun Lovrin iz Splita (1384 — 1385, Priatelj 1961)
- Blaž Blažev (1386, Bianchi 1887)
- Dominik Vuldan (1387, Benvenuti 1944)
- Vicior Nikolin (1396, Benvenuti 1944)
- Dominik Zadranin (1400, Benvenuti 1944)
- Mojsije sin Jakova brodograditelja (1401, Fisković 1959)
- Juraj Kandijev (1406, Priatelj 1961)
- Franjo Malano (1418, Priatelj 1961)
- Milko (1418, Fisković 1959)
- Dominik Andrijin iz Zadra (1422 u Veneciji, Fisković 1959)
- Ivan (1422, Fisković 1959)
- Bartul (1437, Fisković 1959)
- Franjo iz Verone (1480, Priatelj 1961)
- Jakov Valentov (1524 — 1536, Priatelj 1961)

Hvar i Vis

Stjepan (spominje se u Komiži sredinom i u II pol. XV st., a na Hvaru 1465—67, Fisković 1968)

Nikola Vitaljić (Komiža, II pol. XV st., Fisković 1968)

Mihajlo Vitaljić (Hvar 1520, Komiža 1527, Bučić 1956, Fisković 1968)

Kotor

Georgije Grk (kotorski slikar, spominje se u Dubrovniku 1377 — 1386, Tadić 1952)

Teodor Savin (kotorski slikar uči u Dubrovniku kod Georgija Grka 1377, Tadić 1952)

Mihovil (Fisković 1953)

Damjan Ivanov Dubrovčanin (Fisković 1953)

Lovro Kotoranin (1427., Gelcich 1880)

Srd (kotorski slikar, spominje se u Dubrovniku 1435, Đurić 1953)

Radoje Dragosalić (dubrovački slikar, radi u Kotoru 1437 — 1438, Đurić 1963)

Bartolomej (Palmi iz Venecije?) (radi u Kotoru 1496, Tadić 1952)

Franjo (1515, Đurić 1963)

Domenico (1529 — 1530, Stjepčević 1938)

Minijaturisti

Luka Konstantinov svećenik (1434, Ferrari - Cupilli 1855)

Juraj Prenčić župnik Jasenova kod Nina (1455, Fisković 1959)

Matej Sonzonius notar (kraj XV st., Fisković 1959)

Marko Zadranin (Sabalić 1909)

Fra Bonaventura iz Silbe (Eitelberger 1884)

Fra Antun iz Zadra (Eitelberger 1884)

Luka iz Zadra (Eitelberger 1884)

Fra Zoilo Ivanov (Brunelli 1909)

Fra Andrija iz Splita (djeluje u Šibeniku u prvoj polovini XV st., Stošić 1933)

CONTRIBUTI BIBLIOGRAFICI E BIOGRAFICI SUI PITTORI DELLA SCUOLA DALMATA

Kruno Prijatelj

A seguito del suo studio sintetico sulla pittura del Quattrocento e del Cinquecento a Dubrovnik, che presenta un capitolo originale della scuola dalmata di pittura con molti elementi specifici e con caratteristiche originali, l'autore sta preparando un analogo studio sulla pittura dello stesso periodo nelle altre città della Dalmazia. Per questa studio l'autore ha raccolto un ricco e esauriente materiale bibliografico che qui viene pubblicato con un ampio saggio introduttivo che presenta l'evoluzione degli studi sulla scuola dalmata fino ai giorni nostri. A questa parte bibliografica segue il catalogo completo dei pittori di Zadar, Šibenik, Split, Trogir e Kotor con tutti i dati più importanti della loro vita e della loro operosità artistica.